

gen ingaan, ter toegerust een lust en te worstelen, erwinen in an haar doel mannen die dien jongen telken strijd tullen onderzoodat ze een te woord sche hoofden te doen. begeerte 't en; die niet en dag voort oede werken, ten hartelijke hun volk op efde en ijer. rate Leeraar, angebouwen k jaar weer, a en flinken rom is een nide, daartoe Ge geeft school is — atsbrou voor le voor heel meer vergen Deputaten, waren post die veel te ne Zending, na den arbeid djen. de uw bede; de school; de jongens Kerkusienus ter eere licht: Christo, SENARS, miussschool: oraiter. Scriba. is. pers: Drukt leuchenius- rdt. Zon- oor onder- Zending in leuchenius- reven sterk hospital, organiseerd at, ljdzt ze een kracht haard doel. et een man opleiding, terplan der nundigen in n herzien; moet zoo rlijke klas- oor de in- genen, die optreden, te reorga- re Synode vorderd is, gesproken, is, die den ius draagt, twordden. roeders in de school Nederland formeerde het Hoo- ing raakt, t voor de werp voor e Univer- pt, wordt Kerk niet ege. rje Kerk le uit den a an het en trach het zout bewaren. k gebied elling van t nalaten voorstel- ja volge- onwaar. aan zijn schrijven, daden in sel, waar- is door rant be- zien wij stuk van r hebben volk en linantien ledt onze bied had van Gods is volks- Ethische rugtrek- ske", is st. Eer van het

leven, van School en Gezins, van Kunst en Wetenschap, van Staat en Kerk, rusteloos ons roepen geweest dat alleen in terugkeer naar de Christelijke beginselen heil voor ons volk geleerd was. In dat doel zijn wij het met onze Gereformeerde broeders in de Hervormde Kerk van harte eens. En verschil is er alleen over de middelen, waardoor dit doel het best bereikt kan worden. Dr. Kromsigt en de zijnen wachten daarbij alle heil van een Overheid, die weer professie doen zal van de Gereformeerde religie; van een volkskerk, die weer tot de belijdenis en tucht der Vaders zal terugkeeren; van onze nationale Universiteiten, die weer door mannen van de Gereformeerde gezindheid zullen bezet worden. Ons heeft de historie geleerd, dat een Overheid, die voor een bepaalde kerk partij kiest, altijd eindigt met haar aan banden te leggen; dat een volkskerk noch de belijdenis noch de tucht zuiver handhaven kan; dat de nationale Universiteiten zelfs onder de hoede eener Gereformeerde Overheid maar al te vaak een broeinest van allerlei ketterijen geweest zijn. Maar al had de historie ons dit alles niet geleerd, dan nog zou het feit, dat Nederland een land is van gemengde bevolking, waaronder de Gereformeerden slechts een minderheid vormen en dat de Grondwet elk bevoorrecht van de eene gezindheid boven de andere verbiedt, ons gedwongen hebben rekening te houden met den geheel veranderden toestand, waarin wij leven, en niet vruchteloos onze kracht te verspillen aan de verwezenlijking van een ideaal, dat toch niet bereikt kan worden. Ook in die dubbele les der historie spreekt voor ons een stemme Gods, die wij te eerbiedigen hebben. Vraagt men, van wie thans de meeste invloed uitgaat op ons nationale leven: van de menschen die voor de nationale Kerk ijveren of van hen, die voor de Vrije Kerk en de Vrije School hebben gekozen, dan kan het antwoord niet moeilijk zijn. Op politiek gebied vindt de actie, die voor de christelijke beginselen in ons volksleven opkomt, haar machtigsten tolk en haar sterksten steun juist in dien man, dien Dr. Kromsigt als den vader van dit politiek labadisme doet verwit. Op het terrein der wetenschap is het omnium consensus aan de Encyclopaedie van Dr. A. Kuyper en de Gereformeerde Dogmatiek van Dr. H. Bavinck, beide mannen van de Vrije Kerk, te danken, dat het Calvinisme in ons land weer tot zijn wetenschappelijke eere gekomen is. Het zou niet moeilijk vallen hetzelfde aan te toonen op het gebied der zending, der Christelijke barmhartigheid, van het diakonaat enz. Het zijn de mannen der Vrije Kerk, die op al deze terreinen de Gereformeerde beginselen weer het eerst in toepassing hebben gebracht, en de Gereformeerde broeders in de Hervormde Kerk hebben met de vruchten van dezen arbeid geplukt. Te roemen is ons niet oirbaar. Maar wanneer Dr. Kromsigt eens tegenover elander in de weegschaal legt den invloed die op heel ons nationaal leven is uitgegaan van de Gereformeerden in de Vrije Kerk en van mannen als Dr. Hoedemaker, Dr. Van Ronkel en Prof. Klein, zal hij dan zelf niet van oordeel zijn, dat de balans voor ons niet ongunstig is? Het verwijt, alsof niet een nationaal maar een kerktisch belang ons dreef, is voor de rechtbank der historie geen oogenblik te rechthaven. Ons ijveren voor de Vrije School en de Vrije Kerk behoef ons echter niet te belletten, op staatkundig gebied saam te werken met de broeders, die voor het Calvinisme met ons strijden, maar een anderen weg kiezen om hun doel te bereiken, mits daarbij geen offer van ons beginsel wordt gevraagd. Mee te werken aan de pretentie van de Ned. Herv. Kerk, alsof zij de nationale kerk zou zijn en daarom jure suo recht zou hebben op de theologische faculteiten aan de Nationale Hoogescholen, zou niet alleen in strijd zijn met de Grondwet, maar ook een slag in ons eigen aangezicht. Dr. Kromsigt deed daarom wijs met van een compromis te spreken. Alleen deed hij niet wijs met ons om dit compromis te vragen. Het ligt niet op onze weg, maar op zijn weg om een nodus vivendi te vinden. De mogelijkheid van zulk een compromis nu ligt naar onze overtuiging hierin: 1°. dat meer en meer erkend wordt, dat de bestaande theologische faculteit aan de Rijksuniversiteiten aan dezen naam niet beantwoordt en daarom niet gehandhaafd worden kan; 2°. dat men zich evenmin tevreden stelt met een stel van aanvallings-katheders, omdat daardoor de eenheid van het onderwijs gebroken wordt en het confessionele onderwijs een minderwaardige plaats inneemt; 3°. dat voor de Gereformeerde actie in de Hervormde Kerk, die het kerkrechtelijk standpunt daargelaten, onze broederlijke sympathie heeft, het een levensvoorwaarde is, dat zij een eigen theologische faculteit krijgt om invloed uit te oefenen op de a.s. Dienaren des Woords; 4°. dat er ook onszijds geen bezwaar tegen bestaat, dat zulk een confessionele theologische faculteit aan de Rijksuniversiteiten optreedt; mits de Overheid daarmee niet een bepaalde Kerk of richting privilegieert, maar aan alle gelijke rechten schenke. Op dezen grondslag dunkt ons een compromis mogelijk. Maar te ijveren voor het bloot formeel herstel eener theologische faculteit, uitsluitend ten dienste der Hervormde Kerk, waarbij elke confessionele band ontbreken zou, is ons onmogelijk.

De historie van Groningen, Leiden en Utrecht heeft geleerd, hoe juist van zulke faculteiten het bederf in de Kerk uitgaat. Een driedubbel corrigendum. Onze medewerker voor het Buitenland schijnt het in de laatste weken verkorven te hebben. Onze redactie ontving althans aanvraag om een driedubbel corrigendum op zijn artikelen op te nemen. Vooreerst gewerd ons een schrijven uit Amerika, waarin ons medegedeeld wordt, dat Dowie, die zich den modernen Elia noemt en een apostel is van de geloofsgenezing op gebied, geen bankroet heeft gemaakt, gelijk door Dr. Winckel in de *Hervormd* van 3 Januari 1904 No. 1357 was gezegd. Hoevel onze correspondent geen volgeeling is van Dowie en in vele opzichten van diens leer verschilt, acht hij het toch verkeerd, Dowie te bestrijden met wapenen, die geen steek houden. Het „be fair” moet ook tegenover den tegenstander in acht worden genomen. Gaarne plaatsen wij deze rectificatie, maar de schuld van deze onjuiste voorstelling ligt niet bij Dr. Winckel, maar bij de Amerikaanse bladen, die dat feit hadden vermeld. Op zulk een afstand als ons van Amerika scheidt, is het altoos moeilijk de juistheid van zulke mededeelingen te verifiëren. In elk geval zijn wij dankbaar voor deze terechtwijzing, ook al doet het al of niet bankroet gaan van Dowie niets toe of af tot de veroordeeling van zijn dwaalleer. Wanneer onze correspondent verder opmerkt, dat Dowie's invloed in de stad zijner inwonning in menig opzicht gezegend werkt en daar geen opera's, speelhuizen, salons of slechte huizen geduld worden, zou vergeet onze correspondent, dat bij de meeste ketteren zulk een uitwendig streven naar heiligheid des levens gevonden wordt, maar de ketterij zelve daarom niet minder veroordeelenswaardig blijft. Een tweede corrigendum geldt de opmerking van Dr. Winckel in No. 1365, dat de oorspronkelijke wijze van Avondmaalsviering, gelijk die door Christus is ingesteld, n.l. dat men saam aan een tafel aanzittende, de teekenen van brood en wijn ontvangt, noch in de Roomsche noch in de Lutherische kerk is gehandhaafd gebleven. Een lid der Lutherische kerk in ons vaderland, merkt hiertegen op, dat in deze Lutherische kerk wel degelijk de gewoonte bestaat om het Avondmaal saam aanzittende aan den disch te vieren, gelijk ook uit het Lutherische Avondmaalsformulier blijkt. De opmerking is, wat Nederland betreft, volkomen juist, maar de Nederlandsche Lutherische kerk heeft zich in dit opzicht naar de Gereformeerde gewoonte geschikt. In alle andere Lutherische kerken is dit daarentegen de gewoonte niet. Luther zelf liet eerst de consecratie bij het altaar plaats vinden en daarna ging ieder op zijn beurt naar het altaar, om brood en wijn uit de hand van den dienaar te ontvangen. Krause in zijn Praktische Theologie zegt dan ook uitdrukkelijk: „Das Lutherthum kennt nur die wandelnde Communie” (Deel I, c. 117). Dr. Winckel had dus, waar hij op de Lutherische kerk in het algemeen het oog had, volkomen recht te schrijven zooals hij deed. Een derde corrigendum eindelijk wordt ons gevraagd door den bekenden pater Bendorp, die in het *Nieuwe Dampertje* Febr. 1904 opkomt tegen de bewering van Dr. Winckel, dat de Ecole large in Frankrijk en pater Legrange, die aan haar hoofd staat, ten opzichte van de Schriftcritiek hetzelfde standpunt zou innemen als de ethischen en modernen in Nederland en met hen van gevoelen zou zijn, dat de critiek van het menschelek verstand moet uitmaken, wat in de Heilige Schrift mythe en fabel en wat in de inkleeding als Goddelijke waarheid opgesloten is. Indien pater Bendorp nu met afdoende citaten uit de *Revue Biblique* of de andere geschriften dezer school bewezen had, dat deze voorstelling onjuist was, dan zou aan deze tegenspraak meer waarde zijn te hechten. Pater Bendorp doet dit echter niet, maar geeft een thetische uiteenzetting van wat naar zijn overtuiging het inspiratiedogma der Roomsche Kerk ten opzichte van de critiek leert. Hoe interessant die mededeeling nu ook moge zijn, ze raakt dit feitelijk geschied niet in het minste. Met een voorbeeld kunnen wij dat duidelijk maken. Volgens pater Bendorp kan de kwestie kort aldus worden samengevat: „In hoeverre geeft de Goddelijke inspiratie der gewijde boeken zekerheid omtrent hetgeen de gewijde schrijvers betrefende *bloot profane* wetenschappen mededeelen?” Reeds deze eene uitlating toont, dat pater Bendorp van de Ecole large al zeer weinig studie heeft gemaakt. Wanneer de Ecole large beweert, dat de schepping van Eva uit Adam een mythologische inkleeding is om de eenheid van het huwelijk uit te drukken; dat het verhaal van den zondeval, het ven van de verboden vrucht, de verleiding door Satan van Eva, enz. geen werkelijke historie is, maar inkleeding van een geestelijke waarheid; dan heeft dit met „bloot profane wetenschappen” niets te maken. En wanneer Pater Bendorp voorts opmerkt, dat in de Roomsche Kerk bij al te groote buitensporigheden op dit gebied — gelijk het geval van den abt Loisy aantoonde — het kerkelijk gezag tusschenbeide komt en een in de gewetens bindende beslissing geeft, — een tegengif, dat bij de ethische en moderne Schriftcritiek ontbreekt, — dan is deze opmerking volkomen juist, mits pater Bendorp maar erkent, dat deze zelfde door den Paus veroordeelde critiek van Loisy jarenlang haar verderfelijken invloed heeft doen gelden en zelfs in de seminariën der Roomsche kerk met gretigheid ontvangen is geworden.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Dr. Houtzagers en in hartelijken dank ontvangen: Van den Heer Dirk Out te Zaandam f 1. Dinsdag bevelen wij den vrienden de bekoften onzer scholen aan. D. HULLEMAN, Kootwijk, Penningmeester. Officiële Berichten. Samenkomst met Dr. de Bruin. Van wege de Classis Zwolle zal D.V. op Donderdag 24 Maart des voormiddags te 10 ure en des namiddags te 2 ure eene huishelijke bijeenkomst worden gehouden in de Plantagekerk te Zwolle, waarbij Dr. de Bruin, uit Soemba, eenige mededeelingen heeft te doen en ook Dr. Wielenga, die eertlang daarheen heeft te vertrekken, een woord wensch te spreken. Ieder belangstellende wordt uitgenoodigd. De Commissie ad hoc. Zwolle, J. Bosch, o. z. scriba. Garnizoen-Amersfoort. Kerkeraden en ouders worden dringend uitgenoodigd, de namen en adressen van jongelingen, die alhier in garnizoen komen, zoo spoedig mogelijk te willen opzenden aan het adres van Dr. H. Teerink te Amersfoort. DUISBURG. In dank ontvangen van Br. A. van Namen te Zwijndrecht: Jaarlijkse bijdrage voor Duisburg en Essen f 2.50. Toezegging eener jaarlijksche contributie der kerk van Wildervank voor het pred. trak. te Duisburg f 2.50. Na ook de Alg. Syn. der Ned. Herv. kerk een arbeider heeft benoemd onder de Hollanders in Duisburg, enz. laat ons niet achterblijven! A. VAN DER SLUIS. Renkum, 15 Maart 1904. ZENDING ONDER DE JODEN. LICHTPUNTEN. Hebben we zoo menigmaal droeve klachten moeten aanheffen over de weinige belangstelling, die sinds '99 omtrent de „Beminden om der Vaders wil” werd betoond; het strekt ons tot groote vreugde, dat er in de laatste weken een kentering ten goede heeft plaats gevonden. Wie toch de opgraven in *De Basuin* sinds Nieuwjaar heeft gadeslagen, zal met ons hebben gemerkt, dat de giften vrijwat milder hebben gevoeld dan te voren. Inzonderheid is het zeer verblijdend, dat er op het laatste vergadering Kerkfeest Nieuwjaars bijeenkomsten zijn gebracht zooals in geen jaren te voren. Niet alleen werden er hier en daar Kerstgaven in de collecten gevonden, maar wat veel meer zegt, er werden ook in enkele gemeenten, n.l. te *Marrum*, *Duurswade* en *Rijswijk* aparte collecten op het Kerstfeest gehouden, terwijl we althans van een dezer gemeenten weten, dat door den Kerkeraad is besloten, om dit telken jare te herhalen. Dit verheugt ons zeer, wij daarmee erkend wordt, dat de opwekking om toch ook eens een collecte voor de Joden te houden, in goede aarde is gevallen. Zie ook *De Basuin* No. 5, daar vindt ge onder elkaar vier giften vermeld, die te *Azen*, te *Afferdal*, te *Leiden* en te *Andijk* in de collecte zijn gevonden; op laatste genoemde plaats tot een bedrag van f 14.80. En tegelijk met die *Basuin* ontvingen we uit Breda, f 10.10 als de opbrengst eener collecte voor de Zending onder de Joden, die j.l. Zondag aldaar is gehouden. De geachte leeraar, Dr. J. C. de Moor, deelde tevens mede, dat op Z.E.W. voorstel de Kerkeraad besloten had jaarlijks voor genoemd doel een bijzondere collecte te houden. Voor dat bewijs van belangstelling, zeggen we dien jeugdigen broeder, almede geheel den Kerkeraad, hartelijk dank; in de hoop dat dit goede voorbeeld algemeen navolging moge vinden. In Amerika is men ons reeds lang vooruit. Daar worden sinds vele jaren in de Holl. Chr. Geref. Kerken regelmatig collecten voor de Zending onder de Joden gehouden, waarvan gedurig voor den arbeid alhier iets wordt overgezonden, zooals menigmaal is gebleken en ook nu weer pas f 121.95 kon worden verantwoord. In Amerika heeft men geen eigen Jodenzending en men collecteert er wel voor; is het nu niet een snijfend contrast, dat de Geref. Kerken in Nederland wel onder de Joden laten arbeiden en er niet voor zullen collecteeren? Is het ook niet ongerijmd, dat wanneer er iets gevonden wordt in de collecte met bijbehoeft „voor de Zending” men dat eenvoudig voor de Heidenen bestemt? Is de Heidenzending dan de Zending; maakt de arbeid onder het ondevolk van God daar ook niet een deel van uit, en ware het dan niet billijk, dat men van dat gecollecteerde voor de Zending ook een deel aan de Joden atond? Is het ook niet bedroevend, dat als een spreker voor de Zending optreedt, dan aan de Joden schier in het geheel niet gedacht wordt, en dat de Zendingvereenigingen, die jaarlijks honderden voor de Zending ontvangen, weinig of niets aan de Missie onder de Joden doen toekomen? Maar ik zou over „lichtpunten” schrijven? Zeker; maar spreekt het niet van zelf, dat naarmate men meer lichtpunten ontdekt, de nog aanwezige duisternis des te snarelijker aanloet? Daarom hopen we van ganser harte, dat we weldra op nog veel meer bemoedigende verschijnselen mogen wijzen, dan we nu hebben gedaan. Omdat we echter niet gaarne in de duisternis willen eindigen, wijzen we nog op één lichtpunt van groote betekenis. Bij bespreking van den arbeid van onzen colporteur, broeder Smit, in Den Haag, hebben we wel eens medegedeeld, dat in navolging van Rotterdam, ook in de hoofstad, aan Joodsche meisjes les in handwerken wordt gegeven, om ze zodoende met den Messias bekend te maken, en langs dezen weg ook den ouders te bereiken. Het comité, dat dezen arbeid ter hand heeft genomen, nodigde ons uit om een Kerstfeest viering der kinderen bij te wonen. Natuurlijk gaven we aan die vriendelijke uitnodiging gaarne gehoor; en was het ons reeds een genot, die 40 à 50 Joodsche meisjes voor een Christelijke feestviering samen te zien. Maar week werd ons hart toen we die kinderen o.a. den Loofzang van Zacharias, „Er roischt langs de wolven,” en andere Christelijke liederen en psalmen hoorden opzeggen en zingen met een nadruk en met een eenstemmigheid, die onze bewondering gaande maakte. En toen die kinderen, die pas 14 maanden onderwijs hadden ontvangen, de vragen — ook die van het Nieuwe Verbond — beantwoordden met eene juistheid en bealtheid, die deed vragen, hoe het mogelijk

is, dat dit alles in zoo korten tijd is geleerd, was er geen geest meer in ons. Neen, zoo iets hadden we nog nooit bijgewoond, en nooit kunnen denken. Vooral was het ons een onuitsprekelijk genot, dat onderbedene kinderen op de vraag of zij geloofden dat de Heere Jezus de ware Messias is, een bevestigend antwoord gaven. D. zusters, die in overleg met sommige broeders, aan dezen arbeid zich wijden, getuigden dan ook, dat er enkele kinderen onder waren van wie een goede verwachting mocht worden gekoesterd. Is dit nu niet een groot lichtpunt; moet zoo iets ons niet aansporen om aan het heil der Joden te arbeiden, en voor hen te bidden? O, laten we dit dan voortdurend doen, en niet alleen den arbeid in Den Haag, maar ook te Rotterdam en Amsterdam, ja alom in onze biddende belangstelling doen deelen. Vergeten we vooral onzen colporteur, broeder Smit, niet, die door de genade des Heeren, ook wel op lichtpunten kan wijzen; maar wiens weg toch, gelijk men licht zal bevroeden, van vele duisternissen is ontrijnd. Hoevel we meestal te vergeefs den Kerkeraad om overname van onze stukken hebben verzocht, herhalen we bij dezen nogmaals ons verzoek; in de hoop, dat ook van die zijde meer licht worde ontstoken. Dat Israels God over de vleeschelijke nakomelingen van Abraham zich hoe langer hoe meer toone te ontfemen, en de belangstelling van de Kerk des Heeren zich ook in dezen krachtig openbare, is onze hartelijke wensch en bede. E. KROFVELD. Rijswijk, Maart 1904. Buitenland. Zuid-Afrika. Agendum van de Synode der Gereformeerde kerk. Bovengenoemde synode zal, zoo de Heere wil, den 11 April te Middelburg, een stad in de Kaapkolonie, gehouden worden. De volgende punten zullen o. a. op die kerkelijke vergadering worden behandeld. Men wil dat de synode den bijbelschen grondslag zal aantoonen van artikel 17 der Dursche kerkenordening, handelende over de kerkelijke vergaderingen, waarin bepaald wordt, dat men in de meerdere kerkelijke vergaderingen niet handelen zal dan over datgene wat in mindere niet heeft kunnen afgehandeld worden, of wat tot de kerken der meerdere vergadering in het algemeen behoort. Ook willen de broeders bespreken dat het wenschelek is, dat hetgeen het ambt der diakenen betreft op meerdere vergaderingen besproken wordt, waaruit van zelf volgt dat ook broeders diakenen tot de meerdere vergaderingen toegelaten worden. Daarbij wensch men te handelen over den leeftijd van degenen die belijdenis des geloofs doen. Een groote moeilijkheid levert de beantwoording van de vraag op, hoe te handelen met leden der kerk, die in den oorlog openlijke vijandschap jegens hun volk toonden. Dit vraagstuk, dat voor de broeders zeer pijnlijk zijn moet, is reeds meer ten synodale vergadering geweest. De mannen die openlijk de zijde der Engelschen kozen, toen de zaak van het vaderland zoo hachelijk stond, konden niet zoo maar weder tot den Avondmaalsdisch worden toegelaten. Het geveel daarvan was, dat de z.g. verraders, die geen schuldbelijdenis wenschten te doen over hun gedrag, dreigden met het stichten van eene nieuwe kerk. Het schijnt daartoe niet gekomen te zijn, want had de oprichting eener kerk uit onbetoonbare verraders plaats gehad, dan zouden de broeders er niet toe gekomen zijn, om nogmaals op het agendum de vraag te plaatsen, hoe kerkelijk met hen te handelen. Wij hopen althans, dat de verraders den zedelijken moed daartoe zullen gemist hebben. Merkwaardig is het, dat men ook ter synode de vraag gebracht heeft, of het niet wenschelek is overal dezelfde vraagboekjes te gebruiken. De synode kan niet anders doen dan wijzen op den Catechismus en het kort begrip, als de eenige geautoriseerde boekjes waaruit men het opkomend geslacht behoort te onderwijzen. Ook wil men ter synode de beste middelen beramen om in den „predikantennoed,” of beter gezegd in het gebrek aan predikanten, te voorzien. Het voorstel werd gedaan dat de synode haar besluit zoo hierzien van de acta van 1897 in zake predikanten en candidaten uit Nederland en Noord-Amerika tot haar overgeven. Dit verheugt ons zeer. Het scheen wel vóór den oorlog, alsof men in Zuid-Afrika in Gereformeerde kringen wat bevreemd was door de Gereformeerde predikanten uit Nederland naar Afrika zorden komen. De oorlog heeft den broeders in deze iets geleerd. Bijzonder verheugt het ons dat het volgende punt op het agendum voorkomt: „De synode vestige de aandacht op de geestelijke richting in het land betreffende de opvoeding der jeugd, gelunge daartegen met ernst, verklare haar eigen zienswijze, en wekke ouders en onderwijzers en kerkeraden op tot harmonische samenwerking, opdat er een beheerschend beginsel zij van opvoeding en onderwijzen in huis, op school en op catechisatie.” Niet minder verblijdend is het, dat de vergadering ook plannen zal beramen om te komen tot het uitzenden van een zending naar de heidenen in het noorden van Afrika. Daarmede wordt waartijk een stap in de goede richting gedaan, want wij twijfelen niet, of het blijft niet bij plannen beramen. Dat men een op in het zell houdt om niet door elken wind van leer medegevoerd te worden, blijkt uit het voorstel: „De Synode getuige openlijk tegen de dwalingen, die in strijd met de belijdenis der Holl. kerken, nochtans onder hen allerwegen veld winnen, en bespreke wat te doen tot meerdere bekendheid van de Geref. leer in Zuid-Afrika. De broeders toonen niet vergeten te hebben hoe veel sympathie in woorden en daden over de geheele wereld voor het Zuid-Afrikaansche volk is betoond, en daarom staat ook op het agendum: „De Synode betuige haren dank aan allen in buiten- en binnenland, die tijdens en na den oorlog zoo veel sympathie met het Z.A. volk hebben betoond en beide geestelijke en stoffelijke hulp hebben verleend.” Niet het minst verblijdt het ons, dat ook het voorstel op de lijst van werkzaamheden voorkomt, dat een afgevaardigde zal gezonden worden naar de Synode der Gereformeerde kerken in Nederland en de Chr. Geref. kerk in N. Amerika. De band der gemeenschap tusschen ons en de Zuid-Afrikaansche broeders zal daardoor nauwer toegehaald worden. Uit de punten van het agendum kan men reeds opmaken, dat de kerken in Zuid-Afrika sturen in gezonde richting. Dat 's Heeren Geest de vergadering leidt!

Gemengd nieuws.

Hollandische afzendingen in Noord-Amerika. Dat New York door Hollanders gesticht is, is algemeen bekend. Onlangs is er een herdenkingsfeest gehouden door de club „The Holland Dames” in de wereldstad, waarvan millioenen vrouwen de voornaamste leden zijn, zooals de Vanderbilts, de Havermeyers, de Roosevelts, de Stuyvesant Fishes (die eeggen regelrecht al te stammen van Pieter Stuyvesant, onder wien de Hollanders daar kwamen), de Astors, en anderen. In de Stuyvesantstraat staat nog het eerste New Yorksche kerkje, dat door de Hollanders gesticht is. De club heeft daar nu een raam in laten zetten, waarop Pieter Stuyvesant geschilderd is met het slagzwaard in de eene, en den bijbel in de andere hand. In Engeland kwam een boek uit, waarin 10,000 namen van predikanten en „gedistingeerde” menschen voorkomen, die tot de Roomsche kerk overgingen. Verrewege de meesten kwamen, gelijk te begrijpen is, uit de Episcopale kerk. Het loopt over vele jaren. WINCKEL. Voor Kinderen. OOST EN WEST. XIII. EEN AANVAL IN DE DUISTERNIS. Op zekeren avond — 't was ongeveer negen uur en vrij laat in dien tijd — keerde Karel de Raye huiswaarts. Hij was niet vroolijk gestemd. Heel den dag had hij nu bij deren dan bij genen een bezoek gebracht, in de heimelijke hoop ergens iets te vernemen, dat hem uitsicht gaf op een geschikten werkkring, 'tjij voor zijn vader of voor hem. Doch vergeefs; er was werk genoeg, maar zulk als geen van beiden verstand, en zij konden het moeilijk nu nog gaan leeren. Overal had men hem beleefd ontvangen, doch zijn doel had hij niet bereikt. Zoo keerde hij dan moedeloos terug van een lange wandeling naar den Amsteldijk of de Utrechtse zijde, waar toen tal van buiten-plaatsen lagen, des zomers door aanzienlijke Amsterdammers bewoond. Hij vreesde wel niet voor gebrek aan het noodige, maar het werkloze leven begon er hem in zijn vader seer tegen te staan. Er was eenig uitsicht dat zij een plaats in het leger zouden krijgen, doch vele anderen, hun landgenooten, waren hun voor. Om den kortsten weg naar huis te hebben, ging Karel langs de schans en de bolwerken, die toen Amsterdam, 'twek een sterke vesting was, omgaven. De weg was smal en donker; er stonden een aantal lage huisjes, waar niet dan geringe lieden woonden. Er waren allerlei winkeljes, o. a. menige drinkwinkel, anderen gezegd kroeg. Want reeds van zeer oude tijden is misbruik van dranken die dronken maken, een zonde van ons volk geweest; trouwens niet van ons volk alleen. Toch waarschuw ons de Schrift zoo ernstig, als zij zegt: Geen dronkaard zal het koninkrijk Gods beerven. Ter hoogte van het stads oliehuus gekomen, waar de olie bewaard werd voor de straalttaarns (dit huis lag, door een sloot ontrijnd, aan 't eind van de Reguliersgracht) hoorde Karel niet ver vóór zich eenige stemmen, die tamelijk luid klonken, en een gezang of liever gekloot deden hooren, op echte dronkemannen. Nu was onze Karel, schoon ver van bang, weinig op 't gezelschap van dronken lieden gesteld, waartoe hijdroeg, dat destijds in zijn vaderland dronkenschap maar zelden in 't openbaar werd gezien. Hij ging dus voorzichtig wat ter zij, tusschen de boom en den stadswal, waar het pikdonker was en liet het zingend en tierend gezelschap voorbijgaan. Daarna liep hij weer voort. Maar nauwelijks was hij eenige schreden verder gegaan, toen hij achter zich een schreeuw hoorde, die nog boven het getier der dronkebroers uitklonk. 't Was een geroep als van iemand in nood. Dit was Karel duidelijk, al kon hij, die bovendien van onze taal nog heel weinig kende, geen woorden verstaan. Hoe weinig lust hij er ook toe gevoelde, toch keerde hij zich, met een gevoel van ridderlijkheid dat hem eigen was, aanstonds om, en snelde naar de plaats van waar 't geschreeuw kwam. Er was, gelijk ik zei op dien achterweg weinig licht. Toch hingen hier en daar aan palen taarns, door de Amsterdammers wel eens spottend gloeiende spijkers genoemd. Een dezer gaf echter genoeg licht, om onzen vriend eenigszins te doen zien wat er gebeurde. Op den grond lag een man, die zijn hoofd-deksel kwijt was. Boven op hem lagen twee anderen, die al schreeuwend en raend aan zijn mantel rukten, terwijl een derde, die er bij stond, den liggende onbarmhartig tegen 't lijf schopte. Deze laatste weerde zich zoo goed hij kon, maar de drie samen was geen portuur tegen hem, gelijk de Amsterdamse straatjengens het plachten uit te drukken. Dat begreep Karel ook, en daarom begon hij uit alle macht den aanvallers toe te roepen los te laten. Doch 't zij 't dat ze geen Fransch verstanden, of ook wil ze geen lust hadden te schooramen, ze bleven aan het rukken en schoppen, als wilden zij den man uitplunderen of vermoorden. Blijkbaar waren deze woestelingen denzelfden, voor wie Karel straks uit den weg was gegaan. Onze jonkman begreep dat het zaak was door te tasten. Hij had niet te vergeefs in het leger gedienst en zich in het vechten geoefend. Zijn swaen, met ijzer beslagen stok opheffend — een degen, die vele aanzienlijken droegen, had hij op bezoek gaande niet omgehangen — bracht hij den schopper een geweligen stoot toe, zoodat de man met een kreet van woede achteruit tuimelde. De anderen, die blijkbaar evenmin als de derde geheel beschonken waren, bespeurden wat er gaande was. Een van hen kwam zijn makker te hulp, terwijl de derde den man, die op den grond lag en gewelidj spartelde, nog stevig vasthield. Karel echter was op zijn hoede. De tweede aanval had den wandelotk gegrepen van den onbekende, dien zij hadden overvallen, en kwam zoo op den jonkman af. Doch deze behoortijk in het schermen geoefend, dat in dien tijd een veel geliefde kunst was, wachte rustig tot de slag die hem was toegedacht kwam. Dien behendigh afwendend, sloeg hij den aanvalleur het wapen uit de hand. Te gelijk drong hij op hem aan, en bracht hem een paar zoo gewelidje slagen toe, dat de man, gevoelend dat hij tegen zoo'n weerpaij niet bestand was, zoo snel mogelijk het hazenpad koos. Inmiddels had de onderliggende zich weten los te rikken, en 't kostte Karel weinig moeite hem geheel te bevrijden, te meer daar de derde aanvalleur blijkbaar 't meest gedronken had, zoodat het hem moeilijk was op te k. n. n. Wilde nummer een, van de warme ontvangst wat bekomen, zich wreken, naar nu hij tegenover twee kwam te staan gele te niet. Hoe woedend de man ook was, de zware stot van Karel kwam zoo fors, dat de